

ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 21.11.2012
Αρ. Πρωτ. 2966

ΠΡΟΣ:
Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση Πρότασης ΥΠΕΚΑ για την Μεταρρύθμιση του συστήματος Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού

Στο πλαίσιο της προσπάθειας, της κυβερνητικής πολιτικής για τον προσδιορισμό στρατηγικών κατευθύνσεων για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου, μέσα από πολιτικές που θα καταστήσουν ευέλικτες τις απαιτούμενες διαδικασίες και ταυτόχρονα θα προστατεύουν το περιβάλλον, το ΥΠΕΚΑ έχει προχωρήσει στη σύσταση της επιτροπής Χωροταξικής και Πολεοδομικής Μεταρρύθμισης (ΧΩ.ΠΟ.ΜΕ.) η οποία έχει αναλάβει να διατυπώσει προτάσεις για τον εξορθολογισμό, την απλούστευση, την επιτάχυνση και τη βελτίωση της συνοχής, αποτελεσματικότητας και λειτουργικότητας του συστήματος χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

Το πρώτο στάδιο των εργασιών της Επιτροπής έχει ολοκληρωθεί και σε αυτή τη φάση έχουν εντοπιστεί τα βασικά προβλήματα που παρουσιάζονται και έχουν προσδιορισθεί οι στόχοι, οι κύριοι άξονες και οι προϋποθέσεις για τη μετάβαση σε ένα νέο σύστημα χωρικού σχεδιασμού. Παράλληλα, η Επιτροπή έχει εξειδικεύσει στην πρόταση για διαμόρφωση λιγότερων επιπέδων σχεδιασμού, σε σχέση με τα υφιστάμενα και έχει εξετάσει και προτείνει τους αντίστοιχους φορείς κατάρτισης και τον τρόπο έγκρισης ανά επίπεδο, ώστε να δημιουργηθεί ένα νέο, ταχύτερο και ευέλικτο πλαίσιο.

Παρακαλούνται οι φορείς στους οποίους κοινοποιείται το παρόν κείμενο, να διατυπώσουν τις απόψεις τους εντός 20 ημερών ώστε να αξιολογηθούν και να ενσωματωθούν, αν αυτό κριθεί απαραίτητο, στην τελική πρόταση.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ

Αμαλιάδος 17, 11523 Αθήνα
τηλ: 210 6475181-3, fax : 210 6432589, email: ypourgosanapl@eka.ypeka.gr

Πίνακας Αποδεκτών:

- Σ.Ε.ΠΟ.Χ.
- Σ.Α.Δ.Α.Σ.
- Τ.Ε.Ε.
- Σ.Ε.Β.
- Σ.Ε.Τ.Ε.
- ΚΕΔΕ
- Γεν. Γραμ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- Ένωση Περιφερειών
- Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτικής
- Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
- Υπουργείο Τουρισμού
- Υπουργείο Ναυτιλίας

Κοινοποίηση:

- Γεν. Γραμματέας ΥΠΕΚΑ
- Γεν. Γραμματέας Χωροταξίας & Αστ.Περιβάλλοντος ΥΠΕΚΑ

Συνημμένα: (2)

Αμαλιάδος 17, 11523 Αθήνα

τηλ: 210 6475181-3, fax : 210 6432589, email: ypourgosanapl@eka.ypeka.gr

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ & ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Το κυβερνητικό έργο σε όλα τα επίπεδα έχει ως βασικούς στόχους την εξοικονόμηση πόρων, την απλοποίηση των διαδικασιών και την πάταξη της γραφειοκρατίας καθώς και την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας δεδομένων των οικονομικών συνθηκών. Στο πλαίσιο της ορθολογικής και βιώσιμης ανάπτυξης, που δεν θα πρέπει να παρεμποδίζεται από καθυστερήσεις και δαιδαλώδεις διαδικασίες, αποφασίστηκε ο εντοπισμός και η επίλυση των προβλημάτων του χωρικού σχεδιασμού ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματική η χωρική ανάπτυξη της χώρας. Για την επίτευξη του στόχου συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 2331/31-08-2012 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού ΠΕΚΑ ομάδα εργασίας, η οποία ανέλαβε σε πρώτη φάση να παραδώσει κείμενο, στο οποίο περιλαμβάνονται οι προκαταρκτικές προτάσεις, που αφορούν τους στόχους και τους άξονες της μεταρρύθμισης καθώς και τα νέα επίπεδα του σχεδιασμού, ώστε να επιτευχθεί απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών του. Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα πρώτα πορίσματα της ομάδας εργασίας (30/10/2012).

I. Τα βασικά προβλήματα:

Η πολυνομία, οι ασάφειες και οι συγκρούσεις των ρυθμίσεων, ο ελλιπής συντονισμός μεταξύ των διαφόρων επιπέδων και εργαλείων χωρικού σχεδιασμού και οι βραδείες διαδικασίες κατάρτισης, έγκρισης και αναθεώρησης ή επικαιροποίησης, έχουν ως αποτέλεσμα την αδυναμία ορθής και έγκαιρης οργάνωσης του χώρου. Ταυτόχρονα οι χρονοβόρες διαδικασίες, που αποθαρρύνουν ή και ματαιώνουν την υγιή επιχειρηματικότητα, σε συνδυασμό με την ακαμψία των χωροθετικών ρυθμίσεων καθιστούν επιβεβλημένη τη μεταρρύθμιση. Αντικείμενο της μεταρρύθμισης είναι η επεξεργασία ενός νέου συστήματος σχεδιασμού, που θα ανταποκρίνεται στις τρέχουσες ανάγκες της Χώρας, περιλαμβανομένων των αναπτυξιακών επενδύσεων, και ταυτόχρονα θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής στις πόλεις και τους οικισμούς της χώρας εξασφαλίζοντας παράλληλα και περιβαλλοντική προστασία.

II. Οι στόχοι της μεταρρύθμισης:

- (α) Η απλούστευση, ο εξορθολογισμός και η ενοποίηση του κορμού της χωροταξικής και πολεοδομικής νομοθεσίας,
- (β) Η εξασφάλιση συνεργασίας, αλληλοτροφοδότησης και σύνθεσης μεταξύ επιπέδων σχεδιασμού και μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών στόχων χωρικής ανάπτυξης
- (γ) Η επικαιροποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας και η απαλλαγή της από παρωχημένους και πλεοναστικούς κανόνες, εργαλεία και θεσμούς με την αντικατάσταση αυτών όπου απαιτείται
- (δ) Η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων και διαδικασιών,
- (ε) Η βελτίωση της συνοχής των χωρικών, τομεακών και περιβαλλοντικών πολιτικών,
- (στ) Η υποστήριξη των υπολοίπων δημοσίων πολιτικών, ιδίως κατά την τρέχουσα κρίσιμη συγκυρία, και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την ανάπτυξη και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος,

Αμαλιάδος 17, 11523 Αθήνα

τηλ: 210 6475181-3, fax : 210 6432589, email: ypourgosanapl@eka.ypeka.gr

(ζ) Η παροχή πρόσφορων και αξιόπιστων διαδικασιών για τη χωροθέτηση των επενδύσεων (δημοσίων και ιδιωτικών) και την ανάπτυξη, καθώς και την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου.

III. Οι άξονες της μεταρρύθμισης:

- 1: Εξορθολογισμός και βελτίωση της συνοχής, αποτελεσματικότητας και λειτουργικότητας του συστήματος χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.
- 2: Απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών κατάρτισης, έγκρισης και αναθεώρησης των χωροταξικών και πολεοδομικών σχεδίων.
- 3: Βελτίωση της θεσμικής/οργανωτικής συγκρότησης και λειτουργίας του συστήματος χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.
- 4: Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών χωροθέτησης δημοσίων και ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων.

IV. Επίπεδα Σχεδιασμού: Προτάσεις μεταρρύθμισης του Συστήματος Χωρικού Σχεδιασμού

Προτείνεται ένα νέο πρότυπο οργάνωσης του συστήματος χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού με τα παρακάτω γενικά χαρακτηριστικά.

Βασικά χαρακτηριστικά του νέου Συστήματος Χωροταξικού & Πολεοδομικού Σχεδιασμού

- Μείωση του αριθμού των επάλληλων σχεδίων: από 7 (στο σημερινό σύστημα) σε 5. Αποδίδεται ιδιαίτερος ρόλος στο χωρικό σχεδιασμό των κύριων τομεακών πολιτικών, καθώς και στη χωρική σύνθεση σε περιφερειακό επίπεδο. Σημειώνεται ότι η αναθεώρηση των Περιφερειακών σχεδίων που σήμερα πραγματοποιείται θα συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό στην επίτευξη αυτού του στόχου καθώς ενισχύει το στρατηγικό τους ρόλο. Η αλλαγή αυτή επιταχύνει το χρόνο που απαιτείται για την έγκριση, εφαρμογή και αναθεώρηση των επιμέρους σχεδίων.
- Η αναμόρφωση των επιπέδων συνεπάγεται κατά κανόνα και σημαντική αποσαφήνιση του περιεχομένου των σχεδίων και μείωση των απαιτούμενων μελετών, σε σύγκριση με τη σημερινή κατάσταση, γεγονός που θα συμβάλει σε σημαντική επιτάχυνση των διαδικασιών του σχεδιασμού. Σημειώνεται ότι, έτσι, μια επένδυση θα αρκεί να είναι συμβατή (και/ή να εντάσσεται) με 2 επίπεδα σχεδιασμού ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της: αντίστοιχο Ειδικό ή Περιφερειακό Πλαίσιο και τοπικό Σχέδιο Χρήσεων Γης.
- Εισάγεται ευέλικτος τρόπος άμεσης εφαρμοσιμότητας των κατευθύνσεων των νεότερων και υπερκείμενων σχεδίων με ταχείες διαδικασίες επίλυσης ενδεχόμενων αντιφατικών ρυθμίσεων (από σχέδια διαφόρων βαθμίδων) για την υλοποίηση έργων ή δραστηριοτήτων εθνικής ή περιφερειακής εμβέλειας.
- Ενισχύεται η αποκέντρωση με την πρόβλεψη εκπόνησης κάθε σχεδίου και παρακολούθησης της εφαρμογής του από φορέα του αντίστοιχου γεωγραφικού επιπέδου και έγκρισης του από Αρχή υπερκείμενου διοικητικού επιπέδου. Η κατεύθυνση αυτή οδηγεί σε αποσυμφόρηση των κεντρικών υπηρεσιών του ΥΠΕΚΑ με τόνωση των επιτελικών αρμοδιοτήτων τους.
- Σε τοπικό επίπεδο, αντιμετωπίζονται τα προβλήματα (τεχνικά, νομικά και διοικητικά) του σημερινού συστήματος με την υιοθέτηση ενός σχήματος 3 βαθμίδων:
  - η πρώτη, κατευθυντήρια, εκπονείται σε επίπεδο Καλλικράτειου Δήμου και εξασφαλίζει την ενιαία κάλυψη της γεωγραφικής του ενότητας

- η δεύτερη, κανονιστική, εκπονείται σε περιοχές που προσδιορίζονται από τις εκάστοτε συγκεκριμένες ανάγκες ότι χρήζουν πολεοδόμησης, χωρίς να απαιτείται εξ ορισμού πλήρης κάλυψη κάθε Δήμου
- η τρίτη, ατομική πράξη γενικού περιεχομένου, αφορά τη ρυμοτόμηση των περιοχών που πολεοδομούνται και εκπονείται μόνο σε αυτές.

Με την προσέγγιση αυτή, θα μειωθεί ο χρόνος και το κόστος ολοκλήρωσης του τοπικού πολεοδομικού σχεδιασμού.

- Προωθείται η συσχέτιση πρόσφατων εργαλείων ταχείας χωροθέτησης (v.3894/2010, v.3986/11 κ.λπ.) με το νέο σύστημα χωρικού σχεδιασμού, με σκοπό αφενός την αμεσότερη σύνδεσή τους με τους στόχους και τις πολιτικές οικονομικής και χωρικής (περιφερειακής και τοπικής) ανάπτυξης κι αφετέρου την πληρέστερη ένταξή τους στην περιβάλλοντα περιοχή με προοπτική βιώσιμης ανάπτυξης καθώς και τη νομική τους «θωράκιση».
- Συμπληρωματικά, θα καλυφθούν το συντομότερο, σημαντικά ζητήματα, όπως αυτό της νομοθεσίας για τις ολοκληρωμένες αστικές αναπλάσεις καθώς και της εισαγωγής στο σύστημα χωρικού σχεδιασμού ενός οργανικά ενσωματωμένου σε αυτό μηχανισμού επιτάχυνσης στρατηγικών παρεμβάσεων - σε συσχέτιση με το βελτιωμένο ως ανωτέρω σύστημα ταχείας χωροθέτησης μονάδων ή περιοχών με ειδικό καθεστώς.
- Για την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του συστήματος σχεδιασμού είναι αναγκαία η προώθηση συμπληρωματικών ρυθμίσεων για τα εξής ζητήματα
  - Μεταρρύθμιση της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης
  - Νέα κωδικοποίηση των κατηγοριών χρήσεων γης που χρησιμοποιούνται στο σχεδιασμό
  - Μεταρρύθμιση του συστήματος των εισφορών σε γη
  - Βελτίωση των τρόπων πολεοδόμησης με ιδιωτική πρωτοβουλία.
  - Επανεξέταση των διαδικασιών διαβούλευσης ανά επίπεδο σχεδιασμού και ενσωμάτωση της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης στον χωρικό σχεδιασμό.

Τέλος, επισημαίνεται ότι βασικές και αναγκαίες προϋποθέσεις για την επιτυχή μετάβαση στο νέο σύστημα Χωροταξικού & Πολεοδομικού Σχεδιασμού και την λειτουργικότητα αυτού αποτελούν:

- Η ενδελεχής νομοτεχνική επεξεργασία και διατύπωση μεταβατικών διατάξεων συμπεριλαμβανομένων σχετικών ρυθμίσεων για τις μελέτες που βρίσκονται στο στάδιο της εκπόνησης ή της διαδικασίας έγκρισης (μέχρι την πλήρη θέση σε ισχύ του νέου συστήματος)
- Η έγκαιρη σύνταξη, έγκριση και αποστολή από την Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΚΑ νέων κατευθύνσεων και τεχνικών προδιαγραφών τόσο προς τους μελετητές όσο και προς την αποκεντρωμένη διοίκηση και αυτοδιοίκηση (περιφερειακή και τοπική)
- Η συνέργεια και συναρμογή της προωθούμενης πολιτικής του ΥΠΕΚΑ με άλλες δημόσιες πολιτικές, μέσω των οποίων είναι δυνατή η παροχή προς τους ΟΤΑ των απαιτούμενων πόρων/μέσων και η αποδοτικότερη χρήση τους, προκειμένου τα διαφορετικά επίπεδα αυτοδιοίκησης να ασκήσουν αποτελεσματικά τον νέο και πιο ενεργό ρόλο τους στην διαδικασία του χωρικού σχεδιασμού, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις αυξημένες αρμοδιότητες εκπόνησης και έγκρισης των νέων σχεδίων.

